

Wojewoda Warmińsko-Mazurski

Mateusz Szauer

WK-I.431.20.2025

Olsztyn, 30 stycznia 2026 r.

Szanowny Pan

Paweł Cieśliński

Starosta Działdowski

ul. Kościuszki 3

13-200 Działdowo

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę problemową przeprowadzono w Starostwie Powiatowym w Działdowie z siedzibą przy ul. Kościuszki 3, 13-200 Działdowo, NIP 571-14-96-558, REGON 130377741.

W okresie objętym kontrolą oraz w czasie prowadzenia czynności kontrolnych stanowisko kierownika jednostki kontrolowanej pełnił **Pan Paweł Cieśliński** – Starosta, na stanowisku od 22.11.2018 r. do nadal.

Skład zespołu kontrolnego:

- Dorota Kusiewicz-Lauter – starszy inspektor wojewódzki – przewodnicząca zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 19/2022 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.1017.2025 z 30.10.2025 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego;
- Iwona Zając-Kulesza – starszy inspektor wojewódzki – członek zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 43/2021 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.1016.2025 z 30.10.2025 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

[akta kontroli poz. 5-8, 46]

Termin kontroli:

7-25 listopada 2025 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod poz. 4/2025.

Przedmiot kontroli:

Realizacja przez powiat w 2025 r. zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej.

Kontroli zostały poddane również punkty, w których była świadczona nieodpłatna pomoc prawna oraz nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Okres objęty kontrolą:

Od 1 września 2024 r. do 7 listopada 2025 r., z uwzględnieniem dowodów i działań mających związek z przedmiotem kontroli, wykraczających poza ww. ramy czasowe.

Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

Art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428), w związku z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1534 ze zm.)¹.

[akta kontroli poz. 1-11, 124]

Zadanie będące przedmiotem kontroli realizowane było przez:

- Dwóch Inspektorów ds. ochrony zdrowia, kultury, sportu i współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- Naczelnika Wydziału Edukacji, Zdrowia, Kultury, Sportu i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

Starosta Działdowski upoważnił ww. osoby do udzielania informacji i wyjaśnień podczas trwania czynności kontrolnych.

[akta kontroli poz. 43-45]

Na podstawie ustaleń kontroli, realizację zadań w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

Powyższa ocena wynika z następujących ustaleń i ocen dokonanych w poszczególnych obszarach (zagadnieniach) objętych kontrolą:

¹ Dalej: „ustawa”.

telefon: (89) 5232 333, (89) 5232 444

adres email: info@uw.olsztyn.pl

strona www: gov.pl/web/uw-warminsko-mazurski

adres e-Doręczeń: AE:PL-63617-21139-RGDWI-27

1. Przygotowanie systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnej mediacji do realizacji zadania w 2025 r.

Ustalono, że w 2025 r. zadanie objęte kontrolą realizowane było przez powiat działdowski samodzielnie, stosownie do art. 8 ust. 1 ustawy.

Zgodnie z wymogiem art. 8 ust. 2 w związku z art. 20 ust. 4 ustawy, na terenie powiatu zorganizowano dwa punkty. Stosownie do postanowień art. 11 ust. 1a ustawy, jeden punkt powierzono organizacji pozarządowej, która została zobowiązana do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, natomiast drugi radcom prawnym, tj.:

Punkt nr 1

Podmiot prowadzący dyżury - Stowarzyszenie Sursum Corda (NPP/NPO)

lokalizacje punktu:

- ul. Jagiełły 6/8, 13-200 Działdowo
- ul. Dworcowa 2, 13-230 Lidzbark

Punkt nr 2

Podmiot prowadzący dyżury - Okręgowa Izba Radców Prawnych (NPP)

lokalizacje punktu:

- ul. Lubawska 15, 13-220 Rybno
- ul. Dworcowa 52, 13-206 Płońnica
- ul. Wyzwolenia 5, 13-240 Iłowo-Osada
- ul. Dworcowa 2, 13-230 Lidzbark

[akta kontroli poz. 15, 30]

Punkt 1 nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego – prowadzony przez organizację pozarządową.

W celu realizacji obowiązku powierzenia prowadzenia punktów organizacji pozarządowej, Zarząd Powiatu w Działdowie uchwałą nr 69/2024 z dnia 9 października 2024 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego w zakresie prowadzenia punktu przeznaczonego na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz prowadzenie edukacji prawnej na terenie powiatu działdowskiego w 2025 r.

[akta kontroli poz. 25]

Termin składania ofert był zgodny z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r., poz. 1491 ze zm.)².

Ogłoszenie o konkursie opublikowano w BIP, na stronie internetowej oraz w siedzibie Starostwa na tablicy ogłoszeń, co było zgodne z dyspozycją art. 13 ust. 1 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego.

W celu opiniowania złożonych ofert, Zarząd Powiatu w Działdowie uchwałą nr 81/2024 z 6 listopada 2024 r. powołał Komisję Konkursową. Szczegółowe zasady jej działania określono w regulaminie pracy, stanowiącym załącznik do ww. uchwały.

W posiedzeniu Komisji uczestniczył przedstawiciel Wojewody Warmińsko-Mazurskiego. Komisja, po zapoznaniu się z ofertami złożonymi w ramach otwartego konkursu (8 podmiotów), dokonała ich indywidualnej oceny na kartach ocen zgodnie z wymogami określonymi w art. 15 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego.

[akta kontroli poz. 28, 33-34, 38]

Wynik otwartego konkursu ofert został opublikowany w BIP, na stronie internetowej oraz w siedzibie Starostwa na tablicy ogłoszeń, zgodnie z postanowieniami art. 15 ust. 2j ustawy o działalności pożytku publicznego. Ogłoszenie zawierało wszystkie dane wymagane art. 15 ust. 2h ustawy o działalności pożytku publicznego.

W ramach przeprowadzonego konkursu Powiat Działdowski uchwałą nr 97/2024 powierzył prowadzenie 1 punktu Stowarzyszeniu Sursum Corda w Nowym Sączu. Oferta ww. stowarzyszenia uwzględniała wszystkie wymagane elementy, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i została sporządzona według wzoru oferty określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2018 r. poz. 2057). Wyłoniona organizacja spełniała wymóg określony w art. 11 ust. 6 ustawy.

Powiat Działdowski - stosownie do art. 15 ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego - po ogłoszeniu wyników otwartego konkursu ofert, zawarł 13 grudnia 2024 r. z wybranym podmiotem umowę. Dokument ten został sporządzony w oparciu o projekt ramowej umowy określony w ww. rozporządzeniu i uwzględniał elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1, 1a, 3-6a ustawy.

² Dalej: „ustawa o działalności pożytku publicznego”.

W ramach umowy powierzono jednocześnie zadania z zakresu edukacji prawnej, zgodnie z art. 11 ust. 7 ustawy.

[akta kontroli poz. 25, 27, 34, 38-39, 42]

Punkt 2 nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzony przez radcę prawnego.

Powiat Działdowski realizując obowiązek wynikający z art. 10 ust. 1 ustawy, zawarł porozumienie jedynie z Okręgową Izbą Radców Prawnych w Olsztynie (dalej: OIRP) w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu działdowskiego w 2025 r.³ Porozumienie spełniało wymogi ustawowe i zostało zawarte z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy.

Wątpliwości kontrolerów w zapisach ww. porozumienia wzbudził fakt, że w wykazie punktów w Działdowie wskazano miejsce dyżuru, przy ul. Kościuszki 3, którego nie ujęto w żadnym zestawieniu. Powyższe wyjaśniono w ten sposób, że cyt.: „W wykazie lokali w ramach dwóch Punktów zamieszczonym na stronie internetowej powiatu, gmin i innych instytucji oraz w systemie teleinformatycznym do obsługi nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej jest wskazany prawidłowy adres Punktu: Działdowo, ul. Jagiełły 6/8. Fakt wystąpienia w Zał. Nr 1 do porozumienia lokalizacji Punktu pod adresem: Działdowo, ul. Kościuszki 3 wynika z faktu, że Starostwo Powiatowe w Działdowie dysponuje dwoma wejściami do tego samego budynku, a siedziba Starostwa Powiatowego jest określana pod adresem: Działdowo ul. Kościuszki 3. Z tego względu ten adres został podany w ww. załączniku, natomiast na wykazie został podany adres oznaczający wejście prowadzące bezpośrednio do Punktu”.

Powyższe nie miało wpływu na ocenę realizacji zadania, niemniej jednak należy mieć na uwadze, aby dane wykazane w porozumieniach i umowach były tożsame z danymi podanymi do publicznej wiadomości.

Analiza przedmiotowego porozumienia wykazała dodatkowo, że godziny przyjęć w Płońscy, wskazane w harmonogramie stanowiącym zał. do ww. porozumienia, były różne od tych wskazanych na stronie internetowej, czy też na listach obecności osób udzielających porad prawnych.

Powyższe wyjaśniono w ten sposób, że cyt.: „Przyczyną rozbieżności są uzgodnienia z wyznaczoną przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w Olsztynie osobą do udzielania porad prawnych w Punkcie. Umożliwia to § 2 ust. 4 zawartego Porozumienia wskazujący, że ewentualne zmiany dyżurów lub lokalizacji Punktu nie wymagają zawarcia pisemnego aneksu pomiędzy Stronami. Zmiana terminu nastąpiła w uzgodnieniu z OIRP w Olsztynie”.

³ Dotyczy porozumień z 21 listopada 2024 r.

telefon: (89) 5232 333, (89) 5232 444

adres email: info@uw.olsztyn.pl

strona www: gov.pl/web/uw-warminsko-mazurski

adres e-Doręczeń: AE:PL-63617-21139-RGDWI-27

W tym miejscu należy wskazać, że w §2 pkt 4 ww. porozumienia zawarto zapis wskazujący, że ewentualne zmiany dyżurów w Punkcie lub lokalizacji punktu, co prawda nie wymagają zawarcia pomiędzy stronami aneksu, ale wymagają pisemnego poinformowania Strony przez Powiat o zaistnieniu takiej okoliczności. Przedmiotowe zmiany Powiat każdorazowo uzgodni z radcą prawnym, który świadczy w punkcie pomoc prawną, a także powiadomi o przedmiotowej zmianie OIRP.

W przekazanych dokumentach nie było jednakże dowodów, chociażby w postaci notatki służbowej czy też e-maila, potwierdzających fakt pisemnego poinformowania Strony o zmianach, co należałoby skorygować w przypadku zaistnienia podobnej sytuacji w przyszłości.

Okręgowa Rada Adwokacka w Płocku poinformowała natomiast, że nie ma możliwości podpisania porozumienia, ponieważ żaden z adwokatów nie zgłosił chęci udziału w projekcie. Pismem z 22 listopada 2024 r., znak: Ez.8130.9.2024 Starosta poinformował Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego zarówno o zawartym, jak i niezawartym porozumieniu, wypełniając tym samym obowiązek określony w art. 10 ust. 3 ustawy.

Na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy Powiat Działdowski zawarł 1 umowę na świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej z 1 radcą prawnym wskazanym przez OIRP. Umowa została podpisana na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. i zawierała elementy wymienione w art. 6 ustawy.

[akta kontroli poz. 31, 47-54, 58-59]

2. Monitoring i kontrola prawidłowości wykonywania umów zawartych z radcami prawnymi, adwokatami oraz organizacją pozarządową.

Zgodnie z art. 11 ust. 8 ustawy Starosta sprawuje bieżącą kontrolę nad wykonywaniem zadań przez organizację, której zleca prowadzenie punktu na terenie danego powiatu. Odbywa się ona na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Zgodnie z art. 17 ww. ustawy, zlecający realizację zadania publicznego, może dokonywać kontroli i oceny realizacji zadania, w szczególności:

- stopnia realizacji zadania,
- efektywności, rzetelności i jakości realizacji zadania,
- prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania,
- prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.

Mając na względzie zapewnienie właściwej realizacji zadania, w § 6 umowy na powierzenie realizacji zadania publicznego w zakresie prowadzenia punktu NPP i NPO, podpisanej przez Starostę Działdowski z organizacją pozarządową zawarto zapisy gwarantujące Staroście wszechstronne możliwości kontroli prawidłowości wykonywania zadań oraz określono zasady odpowiedzialności zleceniobiorców za niewykonanie zadań lub nienależyte wykonanie, w tym możliwości rozwiązania umów w tych przypadkach.

Realizując zapisy umowy Starosta Działdowski w ostatnim czasie przeprowadził dwie kontrole, tj. w roku 2021 i 2022, obejmujące realizację zadania z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz poradnictwa obywatelskiego przez wyłonione podmioty prowadzące punkty porad prawnych. Kontrole te miały na celu weryfikację poprawności i zgodności realizacji zadań z obowiązującymi przepisami oraz zawartymi umowami. W edycji realizowanej natomiast w 2025 r., Starosta Działdowski wydał Zarządzenie nr 16/2025 z dnia 5 marca 2025 r. w sprawie przeprowadzenia w 2025 r. kontroli funkcjonowania punktów na terenie powiatu działdowskiego.

Kontrola miała obejmować, m.in.:

- pełnienie dyżurów zgodnie z harmonogramem ustalonym pomiędzy Zleceniodawcą a Zleceniobiorcą,
- punktualność pełnienia dyżurów,
- aktywność w centralnym systemie informatycznym do obsługi NPP i NPO,
- wyposażenie lokalu i poczekalni,
- dostępność kart pomocy – część B,
- weryfikację opinii o udzielonej pomocy przekazanych przez osoby uprawnione w karcie pomocy – część B.

Stosownie do §1 ww. zarządzenia przeprowadzenie kontroli zaplanowano w okresie od 1 kwietnia 2025 r. do 31 października 2025 r.

Zgodnie z zapisem w §5 przedmiotowego zarządzenia z przeprowadzonych kontroli Komisja sporządzić miała protokoły, które do dnia 30 listopada 2025 r. miały zostać przedłożone Staroście.

Pomimo wyznaczonych ram czasowych czynności kontrolne w zakresie funkcjonowania punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego nie zostały przeprowadzone w wyznaczonym okresie. Nie przedłożono również korekty/zmian zapisów dotyczących ewentualnego przedłużenia tego terminu. Powyższe należy ocenić w kategorii uchybienia, skutkującego niezrealizowaniem zapisów ww. zarządzenia, za co odpowiedzialność ponoszą osoby powołane przez Starostę do składu Komisji.

Trzeba w tym miejscu podkreślić, że realizacja obowiązku wskazanego w art. 11 ust. 8 ustawy przyczynia się do ulepszenia organizacji, jak i też jakości świadczonych usług, tym bardziej, że kontrola obejmuje rok, w którym realizacja zadania była świadczona. W ten sposób organ jest w stanie na bieżąco eliminować stwierdzone uchybienia, jak również wskazywać stopień realizacji zadania, efektywności, rzetelności świadczonych usług, zgodnie z art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Z uwagi na fakt, że umowa na realizację zadania została zawarta na okres od 01.01.2025 r. do 31 grudnia 2025 r., jednostka kontrolowana miała jeszcze czas na przeprowadzenie czynności kontrolnych stowarzyszenia, dlatego też kontrolerzy, poza weryfikacją założeń zawartych w ww. zarządzaniu, nie mogli dokonać oceny przedmiotowego zagadnienia.

[akta kontroli poz. 14, 40-42, 50, 59]

W zakresie monitorowania sposobu świadczenia usług przez wykonawców, kontrola wykazała, że powyższe realizowane było poprzez weryfikację kart pomocy – część A (karty cz. B nie zostały przekazane przez osoby, którym udzielono porad prawnych), comiesięcznego zestawienia oświadczeń osób korzystających z nieodpłatnej pomocy prawnej, kart czasu pracy wykonawców oraz kwartalnych sprawozdań z realizacji zadania.

Do Starostwa Powiatowego w Działdowie dostarczano miesięczne ewidencje świadczonych usług uwzględniające, m.in. godziny rozpoczęcia i zakończenia dyżurów oraz ilość przepracowanych godzin. Karty każdorazowo podpisywała osoba udzielająca porad prawnych w poszczególnych punktach.

Powyższe karty zostały dodatkowo potwierdzone raportami z logowania do systemu teleinformatycznego do obsługi nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Analiza przedmiotowych raportów wykazała przypadki późniejszego zalogowania się, jak również wcześniejszego wylogowania się z systemu, względem godzin wykazanych w harmonogramie.

W kontekście prowadzonego monitoringu, zadano pytanie o przyczynę zaistniałej sytuacji. Złożono następujące wyjaśnienia, cyt.: „*Punktualność dyżurów monitorowano przez kontakt telefoniczny z sekretarzami gmin, w których znajdują się lokale w ramach Punktów, analizę systemu teleinformatycznego do obsługi nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej i sprawdzanie czasu pracy przez osoby pełniące dyżury. W przypadku braku zalogowania o określonej godzinie lub wylogowania w trakcie trwania dyżuru, sytuacja wyjaśniania jest na bieżąco przez kontakt telefoniczny z osobą dyżurującą. Przyczyną powyższych sytuacji jest chwilowy brak dostępu do sieci*

telefon: (89) 5232 333, (89) 5232 444

adres email: info@uw.olsztyn.pl

strona www: gov.pl/web/uw-warminsko-mazurski

adres e-Doręczeń: AE:PL-63617-21139-RGDWI-27

Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie

adres: Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn

internetowej lub wygaszanie ww. systemu spowodowane dłuższym niekorzystaniem z powodu wykonywania innych czynności, np. rozmową z osobą korzystającą z porady. Jednocześnie informuję, że nie było skarg osób uprawnionych i zapisanych na wizytę dotyczących nieobecności prawników w Punkcie”.

Na okoliczność powyższego nie przedłożono jednakże żadnych notatek, które potwierdzałyby zaistniałe wydarzenia. Z uwagi na fakt, że poprzednie kontrole obejmowały takie zagadnienia jak: stopień realizacji zadania, rzetelność, jakość wykonywania zadania oraz przygotowanie i funkcjonowanie punktów, a osoby świadczące usługi prawne na bieżąco dostarczały listy obecności, zaleca się uzupełnienie dotychczasowych form nadzoru o dodatkowe narzędzia, które pozwolą skuteczniej dokumentować przebieg dyżurów, w związku z awariami technicznymi czy też brakiem Internetu, tak aby przypadki późniejszego zalogowania czy też wcześniejszego wylogowania nie były interpretowane jako faktyczne rozpoczęcie czy zakończenie pracy.

[akta kontroli poz. 23-24, 52-59]

3. Upowszechnianie usług wśród mieszkańców powiatu.

Starosta Działdowski podejmował działania w zakresie upowszechniania wiedzy o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wśród mieszkańców powiatu, w związku z obowiązkiem wynikającym z art. 9 ust. 4 ustawy, w tym:

- zamieścił na stronie internetowej⁴ oraz stronie BIP Starostwa⁵ informacje w przedmiotowym zakresie,
- udostępnił w siedzibie Starostwa materiały informacyjne dotyczące działalności punktów nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego – w formie ulotek, poradników oraz plakatów.
- zwrócił się do wójtów/burmistrzów o zamieszczenie informacji nt. nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na stronach internetowych i w dostępnych miejscach w Urzędach.

Dodatkowo portale internetowe z terenu powiatu działdowskiego zamieszczają na swoich stronach informacje dotyczące działalności punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Równolegle, Stowarzyszenie Sursum Corda, wyłonione do obsługi NPP i NPO oraz edukacji prawnej w 2025 roku prowadziło działania promujące system nieodpłatnej pomocy poprzez dystrybucję

⁴ <https://powiatdzialdowski.pl/27784-2/>, <https://powiatdzialdowski.pl/zapoznaj-sie-z-materialami-w-ramach-nieodplatnej-pomocy-prawnej-w-naszym-powiecie/>

⁵ <https://bip.dzialdowo.starostwo.gov.pl/kategorie/16-nieodplatna-pomoc-prawna?lang=PL>

telefon: (89) 5232 333, (89) 5232 444

adres email: info@uw.olsztyn.pl

strona www: gov.pl/web/uw-warminsko-mazurski

adres e-Doręczeń: AE:PL-63617-21139-RGDWI-27

Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie
adres: Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn

materiałów informacyjnych — ulotek, broszur i poradników — wśród szkół, instytucji oraz jednostek organizacyjnych na terenie powiatu działdowskiego.

Starosta Działdowski wyznaczył ponadto bezpośredni numer telefonu do dokonywania zgłoszeń w celu umówienia wizyt w punktach na obszarze powiatu, wraz z określeniem godzin, w trakcie których są przyjmowane zgłoszenia, w myśl art. 8 ust. 5 ustawy oraz § 5 ust 3b pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. z 2025 r. poz. 317)⁶. Wskazano również możliwość samodzielnej rejestracji za pośrednictwem strony <https://np.ms.gov.pl/zapisy>.

W trakcie kontroli zwrócono jednakże uwagę, że w wykazie punktów zamieszczonych na stronie internetowej nie wskazano, w których miejscach będą świadczone porady obywatelskie. Z informacji zawartych w nagłówku wynikało, że we wszystkich podanych lokalizacjach były świadczone zarówno porady prawne, jak i porady obywatelskie.

Powyższe wyjaśniono w ten sposób, że cyt.: „Z wieloletniego doświadczenia realizacji zadania polegającego na prowadzeniu Punktów na terenie powiatu działdowskiego wynikało, że umieszczanie informacji o możliwości skorzystania z nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w danym punkcie wywoływało niepewność u mieszkańców i rezygnację z zapisywania w dany dzień do punktu, w którym świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, ponieważ mieszkańcy byli przekonani, że w tym punkcie jest świadczone wyłącznie poradnictwo obywatelskie. Taki stan powodował zwiększenie liczby chętnych do innych Punktów, a zmniejszenie do Punktu, w którym są świadczone porady obywatelskie. Należy zaznaczyć, że obecnie w każdym lokalu znajdują się plakaty i ulotki wskazujące na możliwość skorzystania z nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego”.

Powyższe działanie oceniono w kategorii uchybienia, skutkującego podaniem do publicznej wiadomości niepełnych informacji, co może być szczególnie problematyczne podczas zapisów na konkretne porady. Obywatel powinien mieć świadomość, w której lokalizacji może skorzystać z porad obywatelskich, a w której z porad prawnych.

[akta kontroli poz. 36-37, 44]

Ponadto ustalono, że zrealizowany został obowiązek sporządzenia listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa dostępnego dla mieszkańców powiatu. Lista zawierała wymagane dane jednostek nieodpłatnego poradnictwa, uporządkowane według tematyki poradnictwa, zgodnie z wymogiem art. 8a ust. 1-3 ustawy. Stosownie do art. 8a ust. 4 ustawy

⁶ Dalej: „rozporządzenie w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej”.

telefon: (89) 5232 333, (89) 5232 444

adres email: info@uw.olsztyn.pl

strona www: gov.pl/web/uw-warminsko-mazurski

adres e-Doręczeń: AE:PL-63617-21139-RGDWI-27

Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie
adres: Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn

przedmiotową listę udostępniono na stronie internetowej i BIP Starostwa oraz na stronie urzędów gmin powiatu działdowskiego.

[akta kontroli poz. 15-30, 51, 59]

4. Dostępność dyżurów oraz wyposażenie lokalu i poczekalni punktu.

Analiza harmonogramu dyżurów zamieszczonego na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Działdowie wykazała, że:

Punkt 1 – obsługiwany przez Stowarzyszenie Sursum Corda, usytuowany był w dwóch lokalizacjach:

- ul. Jagiełły 6/8, 13-200 Działdowo, czynny we wtorki i środy od 8.00 do 12.00, w czwartki i piątki od 13.00 do 17.00,
- ul. Dworcowa 2, 13-230 Lidzbark, czynny w poniedziałek od 8.30 do 12.30.

Punkt 2 – obsługiwany przez radców prawnych wytypowanych przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w Olsztynie, usytuowany w czterech lokalizacjach:

- ul. Lubawska 15, 13-220 Rybno, czynny w poniedziałki od 14.00 do 18.00,
- ul. Dworcowa 52, 13-206 Płońska, czynny w czwartki od 8.30 do 12.30,
- ul. Wyzwolenia 5, 13-240 Łowo-Osada, czynny w środy od 13.00 do 17.00,
- ul. Dworcowa 3, 13-230 Lidzbark, czynny we wtorki od 13.00 do 17.00, w piątki od 8.30 do 12.30.

Stwierdzono, że sposób organizacji dyżurów w punktach zapewniał dostęp do pomocy prawnej w przedziałach od 8.00 do 18.00. Opracowany grafik dyżurów miał na uwadze zapewnienie usług w sposób dogodny dla mieszkańców o różnych aktywnościach.

Jak ustalono, na terenie powiatu działdowskiego nie zaistniała potrzeba, o której mowa w art. 8 ust. 6 ustawy, tj. wydłużenia trwania dyżurów do 5 godzin dziennie we wszystkich punktach na terenie powiatu.

Z uwagi na fakt, że w okresie objętym kontrolą, osoby zainteresowane nie pozostawiły żadnej karty cz. B, w której wskazuje się, m.in. informacje nt. lokalizacji punktów, nie znamy zdania obywateli nt. dogodności usytuowania tych miejsc.

Kontrola wykazała, że wszystkie punkty z terenu powiatu działdowskiego, w których były świadczone usługi prawne zostały usytuowane w lokalach, do których tytuł prawny posiadał Powiat oraz Gminy. Starosta Działdowski na podstawie art. 8 ust. 1, w związku z art. 8 ust. 1 ustawy zawarł z gminami porozumienia, dotyczące współpracy przy realizacji w 2025 r. usług w zakresie udzielania porad na terenie powiatu działdowskiego.

[akta kontroli poz. 26, 29, 126]

W oparciu o przeprowadzaną analizę zbiorczej informacji o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej kontrolujący stwierdzili, że w Powiecie Dziadowskim udzielono łącznie 809 nieodpłatnych porad prawnych (stan na 7 listopada 2025 r.). Nie zgłoszono zapotrzebowania na porady obywatelskie. Powyższe dane liczbowe w rozbięciu na poszczególne kwartały przedstawiały się następująco:

Lokalizacja punktu		I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał (stan 7 listopada 2025 r.)	Razem
Punkt 1	ul. Jagiełły 6/8 13-220 Dziadkowo	94	100	111	44	349
	ul. Dworcowa 2 13-230 Lidzbark	20	14	22	11	67
Punkt 2	ul. Lubawska 15 13-220 Rybno	29	22	21	9	81
	ul. Dworcowa 52 13-206 Płońska	13	8	14	9	44
	ul. Dworcowa 2 1-230 Lidzbark	61	46	53	24	184
	ul. Wyzwolenia 5 13-230 Iłowo-Osada	18	26	27	13	84
Razem		235	216	248	110	809

[akta kontroli poz. 117]

W celu sprawdzenia lokali, w których udzielano porad, zespół kontrolny w obecności pracownika Starostwa, dokonał oględzin lokali z terenu powiatu dziadowskiego. Oględziny punktów zostały przeprowadzone, na próbie, w 3 wybranych miejscowościach, tj. w Punkcie nr 1 zlokalizowanym przy ul. Jagiełły 6/8 w Dziadkowie, w Lidzbarku przy ul. Dworcowej 2 (w lokalu udzielane były porady prawne świadczone przez radców Stowarzyszenia Sursum Corda, jak i radców prawnych wytypowanych przez OIRP w Olsztynie) oraz w Punkcie nr 2 – w miejscowości Płońska przy ul. Dworcowej 52.

[akta kontroli poz. 124, 126]

Ww. lokale zostały usytuowane na parterze budynków. Stwierdzono, że zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej we wszystkich punktach wyodrębniono pomieszczenie przeznaczone do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, umożliwiające zachowanie dyskrecji przy uzyskiwaniu tej pomocy przez osoby uprawnione. W każdym przypadku lokal został wyposażony w stół i miejsca siedzące.

Punkty zostały oznakowane w sposób umożliwiający łatwe odnalezienie pomieszczenia wewnątrz budynku. Stosownie do § 5 ust. 3 rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej, oznakowanie lokali zawierało następujące informacje: rodzaj usługi, dni i godziny dyżurów oraz danych kontaktowych potrzebnych do zgłoszenia wizyty.

Wyjątek stanowił punkt usytuowany w Działdowie przy ul. Jagiełły 6/8. Na zewnątrz budynku brakowało tablicy z oznaczeniem punktu.

Zgodnie z §5 ust. 3 Rozporządzenia na zewnątrz budynku, w którym udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna lub nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, w widocznym miejscu umieszcza się tablicę z oznaczeniem punktu. Na tablicy tej określa się, czy w lokalu udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna, w tym nieodpłatna mediacja. Na zewnątrz budynku lokali umieszcza się informację określającą dni i godziny dyżurów, a także dane kontaktowe potrzebne do zgłoszenia wizyty, o których mowa w art. 8 ust. 5 ustawy.

Na zadane w trakcie czynności kontrolnych pytanie o powód braku przedmiotowej tablicy udzielono następujących wyjaśnień, cyt.: *„Z uwagi na fakt, że budynek Starostwa Powiatowego w Działdowie znajduje się w gminnej ewidencji zabytków miasta Działdowa, konserwator zabytków zobowiązał Starostwo Powiatowe w Działdowie do zminimalizowania liczby tablic na elewacji budynków, która została odnowiona zgodnie z zaleceniami konserwatora. Z tego względu informacja o działalności punktu w Działdowie została umieszczona w gablocie znajdującej się na zewnątrz lokalu.”*

Kontrolerzy przychylają się do ww. wyjaśnień. Również z uwagi na to, że wszystkie dane wskazane w §5 Rozporządzenia zostały uwzględnione na tablicy informacyjnej zamieszczonej w gablocie przy wejściu głównym do budynku Starostwa.

Ponadto ustalono, że lokale, w których przeprowadzono oględziny spełniały pozostałe wymagania wynikające z § 5 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej, tj. posiadały dostęp do instalacji energetycznej, telekomunikacyjnej, a także do Internetu. Zostały wyposażone w komputer z wymaganymi oprogramowaniami umożliwiającymi edycję tekstu, przesyłanie i odbieranie danych oraz porozumiewanie się na odległość środkami komunikacji elektronicznej, a także w drukarkę i urządzenie pozwalające na przenoszenie dokumentacji do postaci elektronicznej. Zapewniono również dostęp do internetowego systemu informacji prawnej. W lokalach zapewniono bezpieczne

przechowywanie dokumentów zawierających dane osobowe, uniemożliwiające dostęp do nich osobom nieupoważnionym (szafa/komoda/kontenerki zamykane na klucz).

W przypadku punktu w Lidzbarku, z racji tego że usługi w nim są świadczone zarówno przez radców pranych Stowarzyszenia, jak i radców wytypowanych przez OIRP w Olsztynie, zapewniono odrębne miejsca do przechowywania dokumentów.

Ustalono także, że w poczekalniach punktów udostępniono listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa, o której mowa w art. 8a ust. 1 ustawy, informację nt. przekazywania przez osoby uprawnione opinii o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczonym nieodpłatnie poradnictwie obywatelskim oraz urnę na część B kart pomocy, co jest zgodne z wymogami zawartymi w § 5 ust. 4 pkt 2, 5 i 6 rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej. W poczekalniach wywieszono również karty nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz poradnictwa innego typu dostępnego na terenie powiatu, informacje o zasadach i zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnej mediacji, jak również o osobach uprawnionych do ich otrzymywania i sposobach dokonywania zgłoszeń, a także informacje o możliwości skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów.

[akta kontroli poz. 51-52, 59]

5. Dokumentacja i sprawozdawczość.

Zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej, każdy przypadek udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego dokumentuje się przez wypełnienie karty pomocy, której wzór jest określony w załączniku Nr 2 do rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej. Karta pomocy składa się z części A wypełnionej obowiązkowo przez udzielającego pomocy oraz części B obejmującej opinię osoby, której udzielono porady – jej wypełnienie nie jest obowiązkowe.

Badaniu kontrolnemu poddano 90 kart pomocy – część A za I, II i III kwartał 2025 r. z 709 złożonych, co stanowi 12,7% wszystkich kart znajdujących się w systemie teleinformatycznym NPP-NPO i oznaczonych jako „gotowe” w ww. okresach sprawozdawczych. Za próbę obrano po 5 pierwszych kart pomocy z każdego kwartału z każdej lokalizacji, w której były świadczone usługi prawne.

Zgodnie z wymogami art. 7 ust. 1 ustawy, w przedmiotowych kartach każdorazowo wskazywano informacje dotyczące wnoszonej sprawy i udzielonej pomocy, dziedzinę prawa, której dotyczyła pomoc, kategorię sprawy, formy udzielonej pomocy, czas poświęcony na jej

udzielenie, ogólne informacje o osobie uprawnionej dotyczące w szczególności wieku, płci, wykształcenia, dochodu, gospodarstwa domowego i miejsca zamieszkania oraz dane dotyczące punktu, osoby udzielającej pomocy.

Osoby udzielające NPP przekazywały karty i oświadczenia pomocy każdorazowo w ustalonym terminie, tj. do 10 dnia każdego miesiąca.

Jak wynika oświadczenia złożonego przez Naczelnika Wydziału w piśmie z 26.11.2025 r., w okresie objętym kontrolą nie były przeprowadzane oceny porad prawnych udzielanych przez osoby świadczące usługi w punktach NPP/NPO. Tego typu kontrola została przeprowadzona w 2024 r. i obejmowała edycję realizowaną w 2024 r.

W badanym okresie kwartalne sprawozdania z wykonania zadania, były generowane przez Starostwo w systemie NPP-NPO w terminie i przekazywane do Ministerstwa Sprawiedliwości za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego (zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy).

Zbiorcze informacje o wykonaniu przedmiotowych zadań były przekazywane za pośrednictwem Wojewody w następujących terminach: za I kwartał – 17 kwietnia 2025 r., za II kwartał – 16 lipca 2025 r., za III kwartał – 15 października 2025 r.

[akta kontroli poz. 50,52, 59]

6. Prawdliwość zaangażowania dotacji.

Na podstawie art. 19 ustawy, zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej jest finansowane z budżetu państwa z części będącej w dyspozycji wojewodów przez udzielenie dotacji celowej powiatom.

Wojewoda Warmińsko-Mazurski, na podstawie decyzji Nr FB 24/2025 z dnia 5 lutego 2025 r., ustalił dla powiatów wysokość dotacji celowych na realizację zadań w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej na łączną kwotę 4 394 880 zł, w tym dla powiatu działdowskiego– 146 496 zł.

Starosta Działdowski na 2025 r. zaplanował dochody i wydatki związane z realizacją zadań w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej w wysokości 146 496 zł (rozdział 75515 § 2110)⁷. Wysokość dotacji celowej ujętej w budżecie odpowiadała kwocie ustalonej zgodnie z przepisem art. 20 ust. 2-4 ustawy.

[akta kontroli poz. 16]

⁷ Uchwała Nr VIII/73/2024 Rady Powiatu w Działdowskiego z dnia 30 grudnia 2024 r. w sprawie uchwalenia budżetu powiatu na rok 2025 (ze zmianami).

telefon: (89) 5232 333, (89) 5232 444

adres email: info@uw.olsztyn.pl

strona www: gov.pl/web/uw-warminsko-mazurski

adres e-Doręczeń: AE:PL-63617-21139-RGDWI-27

Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie
adres: Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn

Stopień wykorzystania dotacji na dzień 7 listopada 2025 r. przedstawiono w tabeli:

Wyszczególnienie	Plan z ustawy budżetowej (zł)	Zaangażowanie wynikające z zawartych umów (zł)	Wysokość środków dotacyjnych otrzymanych na dzień 7 listopada 2025 r. (zł)	Wydatkowanie dotacji na dzień 7 listopada 2025 r. (zł)	Wykorzystanie otrzymanych środków w %	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
Wynagrodzenie (91%)	133 312,00 zł	133 312,00 zł	100 711,00 zł	100 711,00 zł	75,54%	-
Edukacja (3%)	4395,00 zł	4395,00 zł	0	0	0	Niezakończony rok rozliczeniowy. Dotacja na edukację została otrzymana 13.11.2025 r. wydatkowana w kwocie 4 395,00 zł dnia 19.11.2025 r
Obsługa zadania (6%)	8 789,00 zł	8 789,00 zł	6 291,00 zł	6 291,00 zł	71,57%	-
Razem	146 496,00 zł	146 496,00 zł	107 002,00 zł	107 002,00 zł	73,04%	-

Zaangażowanie środków finansowych z dotacji na dzień 7 listopada 2025 r. w powiecie działdowskim wyniosło ok. 73,04%. Zapotrzebowanie na pozostałe środki w ramach rozdziału 75515\$2110, odpowiednio za listopad i grudzień przesłano do tut. Urzędu 03.11.2025 r.

[akta kontroli poz. 32, 56, 59-60, 67]

Do ustaleń kontroli zawartych w Projekcie wystąpienia pokontrolnego z 07.01.2026 r., znak: jw., Starosta Działdowski pismem z 13.01.2026 r., znak: Ez.8130.12.2025 wniósł zastrzeżenia. Stanowisko do ww. zastrzeżeń zostało przekazane 28.01.2026 r., znak:

telefon: (89) 5232 333, (89) 5232 444
 adres email: info@uw.olsztyn.pl
 strona www: gov.pl/web/uw-warminsko-mazurski
 adres e-Doręczeń: AE:PL-63617-21139-RGDWI-27

Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie
 adres: Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn

WK-I.431.20.2025. Zastrzeżenia z punktu 1 ww. pisma zostały oddalone w całości, natomiast te wskazane w punkcie 2 uwzględniono w części dotyczącej zarzutu niewywiązania się z terminu na przedłożenie protokołu z kontroli (dokonano korekty zapisu na str. 7 w treści niniejszego dokumentu) oraz oddalono w pozostałym zakresie.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Przestrzeganie zapisów porozumień zawartych z OIRP, w szczególności w zakresie stosowania pisemnej formy informowania Strony o zaistniałych zmianach.
2. W przypadku ustanowienia aktów wewnętrznych regulujących realizację zaplanowanej kontroli, przestrzeganie ram czasowych przewidzianych na przeprowadzenie i rozliczenie zadania kontrolnego, a także podjęcie działań mających na celu właściwe udokumentowanie prowadzonych czynności kontrolnych.
3. Podjęcie działań mających na celu uszczegółowienie wykazu punktów znajdującego się na stronie internetowej o informację, w których dokładnie lokalizacjach jest możliwość skorzystania również z nieodpłatnych porad obywatelskich.

Proszę Pana Starostę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w terminie 15 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z poważaniem

Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski
Mateusz Szauer

